GAZETA KRAKOWSKA

Nro 55.

z KRAKOWA DNIA 4 LIPCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Paryża d. 18 Czerwca.

Izba Parów d. 13 przyięła ustawę o monopolium tabaki. Izba Deputowanych tegóż dnia odrzuciła wniosek Hr. de la Bourdonnaye o wynagrodzenie emigrantów. D. 17 przyięła taż izba budżet wydatków na rok przyszły.

Jnfant Portugalski Michał, który przybył tu pod imieniem Xcia Bei, wysiadł do gościnni Maurice w ulicy S. Honoryusza. D. 15 w wieczór znaydował się w teatrze Włoskim z swoim orszakiem i Posłem Portugalskim w loży Ministra Domu Królewskiego.

Gazeta Goniec Francuzki pisze, iż rozchodzi się pogłoska, iakoby Jnfant Hiszpański Karol usiłował taki sam krok uczynić, iak Jnfant Michał w Portugalii, lecz podobnie mu się nie udał, iak ostatniemu. Przedsięwzięcie to miało bydź d. 3. 4. i 5 b. m. w Aranuiez uskutecznione, z powodu którego 14 osób i Jnfanta na wygnanie skazano. Zapewniaią, iż w Madrycie spokoyność nie była nawet na chwilę przerwaną, lecz woyska nasze stały ustawicznie pod bronią.

Uważaią, że Xże Talleyrand miał d. 12 trzech kwadransowe posłuchanie u Króla.

P. Oubril, Ces. Rossyyski Poseł w Madrycie, poiechał d. 15 po krótkiem w stolicy naszey zabawieniu do Madrytu.

Prawdziwa przyczyna oddalenia P. Chateaubriand (wyraża iedno z pism tuteyszych) nie iest inna iak, iż niezgadzał się w zdaniu z swoiemi kollegami i chciał pewne przesadne życzenia przywieść do skutku, iak to sami iego obrońcy wyznaią. Lecz iego niełaska niezmieni wcale systematu naszego rządu, iakkolwiek żaden prawdziwy roialista nie zapomni talentów i usług P. Chateaubriand.

Prezesa rady Ministrów, Hr. Villele tak iedno z pism tuteyszych opisuie: Ma 51 lat, wzrostu 4 stopy i 10 calow, iest chudy, żywego umysłu, uprzeymy, w prywatnych stosunkach rzetelny i niedwuyznacznego politycznego charakteru. Od podwładnych w swoim Ministerium iest lubiony, ma wielki wpływ i posiada zaufanie i szacunek swoiego Monarchy. Gdy znaydował się na wyspie Burbon i iego obrońca, P. St. Felix, na wygnanie skazany został, ukrył go mimo

wyznaczoney za to kary i wolał raczey póyść do więzienia, niżeli zdradzić ukrywaiącego się. W dniu, w którym w Izbie Parów upadł proiekt o zniżeniu wieczystey prowizyi, zapowiedziany był bal u Ministra Skarbowego, i lubo sądzono, iż będzie odwołany, nastąpił iednak tego wieczora. Hr. Villele przyymował sam gości, był wesoły i żartował z tego wypadku, a nazaiutrz, iak wiadomo, mówił w izbie Deputowanych za proiektem o siedmioletności izby.

Sprawuiący interessa miast Anzeatyckich, P. Rumpf z Hamburga, złożył Królowi d. 11 b. m. list wierzytelny.

Ośmdziesiątsześćletni Xże Placencyi (Lebrun) były Arcypodskarbi, umarł w wsi swoiey przy Dourdan. Zabrał z sobą pamięć, że był od wszystkich stronnictw szanowany.

Miasto Lion będzie pierwszego rzędu składem broni. Posłano iuż tam kommissyią do urządzenia woyskowych zakładów.

Z ostatniego obrazu Dawida, Marsa rozbroionego przez Wenerę, zrobiono tu kamienną rycinę.

W tuteyszem teatralnem publikum zdaie się okazywać muzyczna rewolucyia; nowe kompozycyie przyymowane są zimno, a dawne z oklaskami.

Nim Król odiechał do St. Cloud kazał przynieść sobie obraz Ludwika XIV, który Gerardowi polecił wygotować. Obraz ten iest ogromney wielkości i znayduie się na nim 33 osób więcey iak w naturalney wielkości. Naycelnieyszą osobą iest Ludwik XIV, który grandom Hiszpańskim okazuie swoiego wnuka Filipa V.

Policyia tuteysza kazała d. 16 b. m. iednemu z tuteyszych winiarzów 17 beczek wina na rynsztok wylać, ponieważ było zfałszowane i zaledwo dwudziesta część soku iagodowego w niem się znaydowała.

W Marsellii oczekiwany iest Król Wirtembergski na kąpiele morskie.

Xże Polignac, Poseł nasz przy Dworze Londyńskim, odpłynął d. 14 b. m. z Kale do Anglii.

Wiele rodzin Angielskich, które dotąd bawiły w Bruxelli przenoszą się na mieszkanie do Francyi.

Od 6 do 12 Czerwca przybyło do Kale na 15 pocztowych statkach 545 podróżnych z Anglii. Pomiędzy niemi znaydował się iadący na Posła Portugalskiego do Petersburga P. de Cruz. W tymże tygodniu odpłynęło z Kale do Anglii 416 podróżnych.

Jeden z mieszkańców Marseliyskich oznaymił w gazetach, iż przez ślizganie się po sztuczney lodowey górze pozbawił się podagry.

Na Hayti (St. Domingo) zdaie się zachodzić obawa napadu z strony Francyi. Wszystko woysko znayduie się w gotowości do boiu. Wytchnięto iuż nawet oboz, do którego w przypadku niebezpieczeństwa uda się rząd. W mowie, którą Prezydent Boyer d. 1 Kwietnia zagaił posiedzenia ciała prawodawczego, żalił się, iż dotychczasowe usiłowania o uznanie niepodległości Hayti przez Europeyskie Mocarstwa daremnemi były. D. 6 Kwietnia nakazano wszystkim udać się na wsie, którzy niemaią w miastach czynności i nie mogą okazać, iż maią się z czego utrzymywać. Zalecono także, iż nikt, który iest zdrowy, wymawiać się niepowinien od obrabiania ziemi, na którey mieszka.

Od granic Hiszpańskich d. 14 Czerwca.

W Barcelonie uwięziony został officer wysokiego stopnia, należący do tych woyskowych, którzy przymuszali Króla do przyięcia konstytucyi. Jenerał kapitan Katalonii zwiedził wszystkie więzienia tego miasta. Nakazano tamże uwięzić wszystkie członki byłey municypalności, lecz tylko Syndyka Villa poymano, który na mocy kapitulacyi z Francuzkiem woyskiem żądał paszportu do wyiazdu za granicę; inne członki wcześniey poueżdzały.

Kilkanaście przewozowych statków pod zasłoną galery Francuzkiey powiozły z Barcelony do Kartageny 1400 woyska, które uda się ztamtąd do Kadyxu dla uzupełnienia wysłać maiącey wyprawy z 4000 ludzi do wyspy Kuba. Celem tey wyprawy bydź ma zmocnienie osady w Mexykańskiey twierdzy Ulloa, aby mogła w potrzebie i wewnątrz kraiu działać.

Korregidorowie i Alkadowie w Katalonii odebrali rozkaz zdięcia sekwestru z dóbr nieobecnych i uwolnienia uwięzionych za polityczne mniemania, którzy są w przebaczeniu obiętemi.

Dowódca Tolosy oznaymił z wyższego rozkazu officerom, którzy z niewoli Francuzkiey powrócili, że surowo przeciw nim postąpionem będzie, ieżeli nie przestaną rozsiewać wieści względem woyska sprzymierzonego.

Niedawno przybył do Baiony officer Hiszpański, który uciekł z Koruny, gdyż tam po ogłoszeniu przebaczenia uwięziono kilkanaście osób.

Z Madrytu d. 11 Czerwca.

Król bawi ciągle z całą rodziną w Araniuez, iest zdrowy i otacza go zawsze przy wyyściu gwardyia Francuzka; lecz Królowa zdaie się bydź słabą.

Na całym półwyspiu panuie zupełna spokoyność, tylko Jenerał Capape usiłował zrobić powstanie, ale nie mógł iak 40 ludzi zebrać, i wieziony iest do Madrytu dla bycia przed sąd stawionym. Justo Pastor Perez, intendent w Badaioz iest z rozkazu Króla z urzędu złożony i uwięziony.

Jenerał kapitan Koruny Don Senen de Contreras, zabronił pod surową karą prześladowania konstytucyionistów. Ktokolwiek poważyłby się wdzierać do praw zwierzchności i samowolnie karać przyiaciół konstytucyi, będzie iako buntownik uważany. Podniecanie ludu przeciw konstytucyionistom iest także zabronione.

Gościńce nasze nie są ieszcze bezpieczne. Niedawno banda rabusiów napadła na wóz z pieniądzmi między Madrytem i Burgos. Z osmiu prowadzących go strzelcow został ieden zabity i kilku ranionych. Bankier Ouvrard został także w drodze z Kadyxu do naszego miasta przez rabusiów ze wszystkiego aż do sukien obrany.

Bal, który na okręcie Francuzkim Santi Petri dany był d. 26 Maia dla Króla Portugalskiego, rozpoczął się o godzinie 9 w wieczór. Wieczerzało na tem okręcie przeszło 600 osób, pomiędzy któremi wiele Dam. Gdy spełniano zdrowie Króla Angielski okręt Windsor-Castle wystrzelił z 21 dział, o co umówił się Francuzki Admirał, gdyż z okrętu Francuzkiego, który zamieniony był na

ogród i przeszło 3000 świec się paliło, nie śmiano strzelać. Przy tey okazyi zaszło osobliwsze zdarzenie. Raca, która dała znak okrętowi Windsor-Castle do strzelania, wyleciała cokolwiek wcześniey na powietrze, tak iż pierwszy wystrzał nastąpił prędzey niżeli zdrowie spełniono. Niespodziewany huk przestraszył bardzo Infantkę Izabelę, córkę J. K. Mci, lecz szczęściem przez ten przestrach pozbawioną natychmiast została nerwowey boleści w prawey ręce. Dopiero o godzinie 4 zrana oddalił się Król.

— Dnia 12. —

Xiąże San-Carlos, były nasz Poseł w Paryżu, mianowany iest Vicekrólem Nawarry.

D. 14 b. m. spodziewamy się tu na powrót Rodziny Królewskiey; może Król uda się z Królową na kąpiele do Sacedon.

Umowa względem przedłużenia pobytu w Hiszpanii osadniczego Francuzkiego woyska zawartą iuż i do Paryża przesłaną została, lecz osnowa iey nie iest publiczności wiadoma. Mówią tu znowu o zmianie Ministrów; Ministrowie sprawiedliwości i skarbu (Colomarde i Ballesteros) ustąpić maią.

Cios, który spotkał Apostolską Juntę, rozciąga się i do innych osób. Blisko 30 osób, pomiędzy któremi wielu Duchownych zostały częścią oddalone z Madrytu, częścią uwięzione. Radca stanu Roxas i Franciszkan, Oyciec Cirillo odebrali d. 5 b. m. rozkaz oddalenia się z Madrytu, pierwszy do Barcelony, a drugi do Badaioz. Jenerał Capape miał od tey junty odebrać zlecenie zrobienia w całey Arragonii powstania i zebrał iuż do 200 ludzi, na których chorągwiach znaydował się napis: Niech żyią Królewscy i konstytucyyni Hiszpanie; woyna Francuzom! Z Saragossy wysłano przeciw niemu oddział piechoty Hiszpańskiey i nieco jazdy Francuzkiey, które woysko iego zgraię rozpędziło i iego wraz z 14 officerami schwytało. Jnna banda, naywięcey z 50 ludzi złożona, pokazała się w Biskai; iey członki nazywały się: " niekontentnemi z Króla.,, Trzech z tych buntowników zostało w utarczce zabitych.

Uwięzienia w moc wyięciów w przebaczeniu ciągle trwaią. Jenerałowie Zarko del Valle i Balarzat, którzy za konstytucyi byli Ministrami woiennemi, Jenerał de la Cruz, Nicolas del Fuentes, prefekt w Almeira, Pułkownik Quintana, &c. przywiezionemi zostali z Kartageny, Sewilli i Barcelony do Madrytu.

Wyszedł tu z ostrzony rozkaz o pilnowaniu więźniów. Dozorcy więzień odpowiedzialnemi są za ucieczkę zbrodniarzów kraiu i uważanemi bydź maią iako ich wspólnicy.

Z Londynu d. 15 Czerwca.

Powrócił tu z Paryża Poseł Francuzki, Xże Polignac. Talenta, które tu okazał i dobre porozumienie, które pomiędzy gabinetami naszem i Francuzkim zachodzi, są przyczyną, że prędzy nad swóy zamiar powrócił i nieprzyiął Ministerstwa spraw zagranicznych.

Naynowsze doniesienia z Kartageny pod d. 7 Kwietnia daią naypomyślnieysze wyiaśnienia o wewnętrznym stanie Kolumbii. Panuie tam nayzupełnieysza spokoyność i rząd trudni się usunięciem nadużyciów, które wśliznęły się w po-

borach celnych i innych odnogach administracyi.

Nie potwierdziła się wiadomość o zabraniu przez Angielską fregatę Naiade Algierskiey fregaty pod Girgenti, gdyż powyższa fregata zamyka ciągle z innemi Angielskiemi okrętami port Algierski. Zamknięcie iest bardzo ścisłe i Algierzanie nader niekontenci są z teraźnieyszego stanu woiennego, który upór tylko Deja przedłuża.

Nieiaki Gourlay, od którego P. Brougham przed 3 tygodniami podał niższey izbie prośbę, został za napadnienie w przysionku Parlamentu na P. Brougham iako człowiek pomięszanych zmysłów uwięziony. Oznaymił on iednak w Gazecie Goniec, że nigdy nieznaydował się i nieznayduie w takim stanie.

Laboratorium rac P. Wil. Congreve, w hrabstwie Essex, wyleciało d. 10 b. m. na powietrze, przyczem dwóch robotników zabitych i kilku pokaliczonych zostało.

Zmarły Payne Knight odkazał kosztowny swóy zbiór monet Greckich Angielskiemu muzeum. Wartość tego zbioru szacuią do 30.000 Fs.

D. 18 i 19 Sierpnia odbędą się w Cowes sławne u nas wyścigi morskie.

W Mexyku obiecuią sobie wiele po górniczo-Angielskiey-Mexykańskiey kompanii. Przybyło tam iuż wiele należącey do niey osób z machinami, i t. d.

Sądzą, iż N. Król osobiście zakończy tegoroczne posiedzenia Parlamentu.

Okręt Pitt przybył wczoray z Cap-Coast-Castle do Bristol i przywiózł doniesienia do 29 Marca. Aschantowie stoią między Dixcove i Elmina i w Cap-Coast czyniono przygotowania do uderzenia na nich. O P. M'Carthy niema żadney wiadomości i zapewne poległ z wszystkiemi officerami, którzy mu towarzyszyli, wyiąwszy P. Williams, który uszedł do Elmina.

— Dnia 18. —

Niższey izbie Parlamentu Minister Canning złożył d. 15 dowody względem układów z obcemi Mocarstwami z powodu zniesienia handlu niewolnikami. Potem P. Mackintosh podał izbie prośbę, od kupców Londyńskich o uznanie iak nayprędzey niepodległości Południowo-Amerykańskich kraiów, która podpisana iest od 117 znakomitszych kupców. P. Mackintosh wnosząc tę prośbę, wyraził iż iest w naypokornieyszych wyrazach napisana, i że pragnął tylko, aby wyraz: *natychmiastnego uznania* był opuszczony, ale mimo tego wnosi ią do izby i prosi o iey rozważenie. (Tu mowca rozbierał wszystkie złożone izbie od rządu papiery tyczące się korrespondencyi z rządem Hiszpańskim i nazwał ie arcydziełem dyplomatyki i zasadzone na zdrowey polityce. Skoro zaś rząd Hiszpański nie chce uznać niepodległości byłych swych osad, ani przyiąć pośrednictwa Anglii, tedy Angliia, równie iak inne Mocarstwa maią prawo one uznać, które istotnie stały się iuż wolnemi. Przywodził na poparcie swego twierdzenia wiele z dzieiów przykładów, iako to rewolucyią Portugalską w r. 1640 przez którą Portugaliia wyrwała się z pod Władzy Hiszpanii, i t. d.)

P. Canning odpowiadaiąc na mowę P. Mackintosh, pochwalił iego wystawienie rzeczy i prosił oraz o przebaczenie, iż nie może się na wszystkie punkta iego mowy zgodzić. Odpowiedź ie-

go odnosi się do następuiących punktów: 1) Rząd nie iest więcey obowiązany oczekiwać z strony Hiszpanii wyiaśnienia względem uznania niepodległości kraiów południowey Ameryki, ale może wolno działać iak interes Anglii wymaga. 2) Rząd zastanowić się chce nad stósunkami każdego kraiu, iednak bez wchodzenia w stan całey południowey Ameryki. 3) Ministrowie przedsięwzięli środki, dla zawiadomienia się o każdym w szczególności kraiu, ale dotąd nie odebrali ieszcze wiadomości. 4) Rząd pozostaie wiernie przy oświadczeniu, które w tey mierze wydał. 5) Nakoniec, iż rząd Angielski po dwa kroć odrzucił żądanie Hiszpanii o należenie do Kongressu względem spraw południowey Ameryki. Po ukończoney mowie stanął P. Canning dla udzielenia izbie ostatniego tego punktu, za co cała izba trzykrotnemi oklaskami go zaszczycila. W mowie swoiey wyraził także, iż pomiędzy proszącemi znayduią się mężowie, którzy kraiom południowey Ameryki pieniędzy pożyczyli. Lecz podobni ludzie nie mogą przymusić rządu Angielskiego, aby użył swey potęgi i wpływu do zniewolenia obcych rządów do dotrzymania z niemi umowy.

Dnia 15 Poseł Niderlandski, P. Van Falk, złożył N. Królowi wierzytelny list, a Portugalski, Hr. Villa Real, list od swoiego Monarchy.

Bankierowie Baring, Rothsihild i Jrwing stracić mieli na upadłym proiekcie o zniżeniu wieczystey prowizyi 20,000 Fs. Zaciągnęli bowiem w tym widoku 4 mill. Fs. w Paryżu, które teraz zwrócić muszą.

Na tuteyszey giełdzie zachodziło w tych dniach wiele czynności z wexlami do południowey Ameryki.

Wielu parlamentowych członków umówili się przedsięwziąść podróż do Ziednoczonych stanów północney Ameryki.

Sławnemu wspieraczowi Angielskich fabryk, P. Watts wystawiony będzie narodowy pomnik; na czele złożonego do tego komitetu znayduie się Minister Hr. Liwerpool.

Przybyli tu z pismami do rządu, Kapitan Cole z Ceylon, a . Brooks z Nowey Wallis.

Kułakowy poiedynek, który corocznie odbywa się w Zielone Swiątki zrządził tego roku smutny wypadek. Dnia 7 Czerwca Beniamin Baret, i Jan Baker pokłócili się z sobą na piwie i umówili się na poiedynek. Na mieysce poiedynku obrano grobel nad stawem, ponieważ Baker uważał, iż iego przeciwnik bardzoby się potłukł, gdyby na brók upadł. Potem rozebrali się i weszli z swemi żonami do stawu. Po siódmem przeyściu przez staw Barret tchnięty został w lewy bok paraliżem, zadrżał, upadł i we dwie minuty skonał. Zona iego, trzymaiąca na rękach, dziecię, utraciła przytomność i zaczęła obłąkanie mówić. Sąd przysięgłych uznał Bakera za winnego zabóystwa i iuż nakazano go uwięzić.

Vicekonsul nasz w Boulogne, Pan Hamilton, przybył tu tey nocy z pismem od Posła naszego w Paryżu, Pana Stuart, do Ministra spraw zagranicznych.

Kolumbiyskie woienne okręty Bolivar i Bacocoa przybyły d. 18 Kwietnia z zdobytą Hiszpańską korwetą Ceres do Pensakola. Ceres miała 36 ośmnastofun-

towych dział i 326 ludzi osady. — Podług Nowoiorgskiey gazety pod d. 14 Maia Portugalskie posiadłości w Afryce Bengalla i Angola oświadczyć się miały za należące do Brazylii.

Podług wydanego w Rio-Janeiro rozporządzenia muszą sędziowie na przyszłość wymieniać powody swoiego wyrokowania. — D. 3 Maia zaprzysiężoną została konstytucyia w Bahia, którą zaprzysięgła także Cesarzowa. Pernambuko było ieszcze do 12 Maia oblężone.

Na wyspie S. Tomasza czuć się dało d. 20 Kwietnia około godziny 3 z rana trzęsienie ziemi, podczas którego bałwany morskie pochłonęły okręt wyładowany kawą.

Z Rzymu d. 29 Maja.

W święto Wniebowstąpienia Pańskiego odprawiło się tu z zwykłemi obrzędami uroczyste ogłoszenie Jubileuszu w roku przyszłym 1825. W przysionku kościoła S. Piotra wystawiono tym celem ambonę, która była pokryta złotą materyią, i z którey Prałat Testa czytał bullę Papiezką w tey mierze w języku łacińskim wydaną. Laufry Papiezcy przybili potem drukowane exemplarze tey bulli na zewnętrznych kolumnach wspomnionego kościoła, a wsiadłszy potem na konie, poprzedzeni 4 doboszami idącemi, i 4 trębaczami iadącemi konno, udali się do trzech innych znacznieyszych kościołów, gdzie podobnież bullę przeczytano, a potem przybito. W tey paradzie laufry trzymali przed sobą laski swoie z wielką srebrną gałką, i oparli na siodle; a ieden z nich niósł bullę, zawieszoną na czerwoney iedwabney wstędze z lewego ramienia ku prawey nodze. Przy kościołach, gdzie się parada zatrzymała, strzelano z dział, i dzwoniono we wszystkie dzwony. Przed południem, Oyciec S. zasiadł na tronie w kaplicy Syxtusowey, odprawił nabożeństwo, słuchał mowy Opata Luzi mianey w języku łacińskim, a potem usiadł na krześle z poręczami, w którem, poprzedzony duchowieństwem, między dwoma ogonami pawiemi rozpostartemi nakształt wachlarza, został na barkach zaniesiony na ganek kościoła S. Piotra, gdzie przy odgłosie dzwonów, huku dział z zamku S. Anioła, wystrzałów karabinowych, i muzyki stoiącego w paradzie pułku gwardyi Szwaycarskiey, dał błogosławieństwo licznie zebranemu przed kościołem ludowi.

Z Bruxelli d. 20 Czerwca.

Liczba okrętów, które tą razą z Enkuyzen i innych Hollenderskich portów na połów śledzi wyszły, wynosi 130.

Król zakupił w Amsterdamie dwa oleyne obrazy sławnego Malarza van Os.

Kapitan Hollenderskiey galery, która z Kurasao wypłynęła, zmuszony został przez przeciwny wiatr i z niedostatku żywności zawinąć do brzegu Haytańskiego. Dowodca Haytańskiey siły morskiey dostarczył mu natychmiast 40 racyy żywności, lecz razem zapowiedział, aby więcey nie zbliżał się do brzegu.

W Gandawie rozchodziła się pogłoska, iż mieszkaniec wschodniey Flandryi otrzymał patent na wynalazek przenoszący w użytku parowe machiny.

Na pochwałę sławnego Artysty dramatycznego, Talma, który daie tu teraz wystawienia, wyszło wiele wierszów. Szewc tuteyszy napisał także do niego wiersz dobrze rymowany.

Królewic Fryderyk poiechał do Delft dla zwiedzenia tamteyszey szkoły artyleryi i inżynierow.

Gazety Angielskie doniosły z listów pod d. 20 Kwietnia z Demarary, iż na osadzie naszey Surynamie zaszły krwawe zaburzenia. Lecz nieprawda. Nadeszłe ztamtąd do Amsterdamu gazety do 27go Kwietnia nic o tem niewzmiankuią.

Od granic Tureckich d. 1 Czerwca.

Kapitan Basza (iak Gazeta Powszechna zapewnia) z całą swoią flottą po nadaremnem bombardowaniu wyspy Skopolo, zkąd chciał woyska do Negrepont wylądować, zawinął do portu Epanonia. Zaraz po przybyciu wysłał galerę z kilkunastu okrętami pod Chrześciiańską banderą do Saloniki, dla zabrania zgromadzonych tam 2000 Albańczyków. Kapitani Albańczyków nie chcą wprawdzie pierwey wsiąść na okręty, póki nie będzie im 3chmiesięczny żołd przodem zapłacony, ale Kapitan Basza spodziewa się rzecz tę załatwić.

Mieszkańcy Multan żalą się bardzo (iak publiczne pisma głoszą) na rząd teraźnieyszego Hospodara Sturdza. Wielu Boiarów żądali przywrocenia dawnego porządku rzeczy, ale Hospodar, dla zapewnienia sobie większości głosów, wyniosł wiele osób niższego stanu na wyższe stopnie. Nayuciążliwszem iest Skarbowe urządzenie. Boiarowie widząc swoie zamiary zniszczone, udali się do Agi Tureckiego Cucuk Achmed, który doradził im, aby deputowanych do Sułtana wysłali i przyrzekł im swą pomoc. Lecz zaledwo 4rey deputowani wyiechali, gdy Hospodar zgromadził nową swoią radę i posłał do Stambułu przez Tatara swóy rapport, w którym tych deputowanych iako burzycieli opisał, i dopiął zupełnie celu swoiego. Basza Sylistryi kazał deputowanych pochwycić, zdiąć im ich suknie, zawdziać chłopskie i wystawić ich na widok publiczny. Potem zostali do 4 osobnych zamków zaprowadzonemi. Tymczasem Hospodar odebrał ferman nadaiący mu nową moc. Skazał wielu z celnieyszych i znakomitszych Boiarów do klasztorów i innych mieysc, a dwiema szanownym Logotom od 80 do 90 lat zabronił z domów wychodzić. Uszli do Bukowiny Boiarowie napisali do Hospodara list, naganiaiąc powyższe iego postąpienie.

Z Zante d. 16 Maja.

Listy z Smirny pod d. 2 b. m. donoszą, iż Azyiatyccy Turcy w przechodzie przez to miasto zamordowali kilkunastu Greckich i Katolickich Chrześcian. Konsul Francuzki nadaremnie żądał zadosyć uczynienia za ostatnich. Woyska te popłynęły potem z Skalanuova na wyspę Samos, gdzie, iak słychać, bardzo źle przyiętemi zostały. Powyższe listy donoszą daley, że część flotty Kapitana Baszy udała się do odnogi Saloniki i słyszano potem mocne z dział strzelanie. Nie wiemy ieszcze wypadku tey potyczki, ale musiała bydź niepomyślną dla Turków, ponieważ w Smirnie przez dwa dni był handlowy targ zamknięty.

Odbył się tu pogrzeb zwłok Lorda Biron; trumna przyozdobiona była szpadą Konsula Francuzkiego P. Pouqueville (brata który wydał opis Grecyi.) Pogrzebową mowę miał Archimandryta Arsenios.

Mówią, iż Grecki Bohater morski Konstanty Kanaris ściga z palnemi statkami flottę Turecką, dla spalenia iey za pierwszem nadarzeniem.

DODATEK
DO Nro 53.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA DNIA 4 LIPCA 1824 ROKU w NIEDZIELĘ.

Z Berlina d. 26 Czerwca.

Nayiaśnieyszy Król raczył dotychczasowego nadzwyczaynego Posła i pełnomocnego Ministra przy Kr. Angielskim Dworze, Barona Werther, przenieść w tymże zaszczycie do Kr. Francuzkiego Dworu, a Jeneralnego Pocztmistrza Nagler, na mieysce proszącego o odwołanie Nadwornego Marszałka i Ministra Stanu Goltz, mianować pełnomocnym Ministrem przy Seymie związku Niemieckiego.

Wczoray w kaplicy Królewskiego zamku w Charlottenburgu w obecności N. Pana, Xiążąt i Xiężniczek Rodziny Królewskiey, Dworu i Wysokich woyskowych i cywilnych Władz, odbyło się bierzmowanie Królewney Jmci Ludwiki, córki J. K. Mci. Swięty ten Obrządek odbył Kaznodzieia nadworny Sack, od którego Królewna Jmci odebrała naukę Religii. Po modlitwie i przemowie odczytała sama Królewna napisane przez nią wyznanie wiary i odpowiedziała na zadane iey pytania, poczem przyiętą została do Ewanielickiego Kościoła. Przemowa do Królewney Jmci i modlitwa zakończyły ten Swięty Obrządek.

Przybyły tu wczoray rano Xiążęco-Anhalt Dessauski Szambelan Berenhorst przywiózł J. K. Mci przyiemną wiadomość, że Xiężna Anhalt-Dessau onegday rano szczęśliwie córką rozwiązana została, i że tak Wysoka Położnica, iako i nowourodzona córka znayduią się w pożądanym stanie zdrowia.

Od brzegów Menu d. 22 Czerwca.

Powabne mieszkanie Xcia Metternich, zamek Johannisberg, odwiedzony teraz iest od nayznakomitszych Mężow stanu. Oprócz właściciela i Kr. Pruskiego Posła Xcia Hatzfeld, przybył tamże Ces. Rossyyski Pełnomocnik przy Ces. Austryiackim Dworze, P. Tatitszew. Ministrowie Wirtembergski i Badeński, P. Mankler i Baron Berstedt, poiechali tamże d. 18 b. m. Oczekiwanemi ieszcze są Minister Francuzki Margr. Caraman i Poseł Angielski. Mówią także, iż Prezes Seymu związku Niemieckiego, Baron Münch-Bellinghausen i Jenerał Langenau tamże się udadzą.

Xże Jmci Pruski, Jenerał major i Dowódca 14tey dywizyi, powrócił z obiazdu d. 17 b. m. do swoiego pałacu w Düs,

seldorf, Jägerhofe, i z powodu rocznicy bitwy pod Belle Aliance odbył woyskową paradę.

Arcyxiąże Jmci Franciszek Karol obieżdża teraz przywiązany do Cesarko-Austryiackiego Domu Tyrol i wszędzie przyymowany iest wyrazami radości.

Niektorzy kupcy Sascy założyć teraz chcą kompaniią nad brzegiem Elby i w tym celu rozpisali na 30 b. m. zgromadzenie w Dreznie.

Akwisgranianie narzekaią bardzo, iż z powodu zimnego lata nie przybywaią do nich goście na kąpiele; lecz cieszą się, iż druga część lata wynagrodzi pierwszą ciepłem i pogodą.

Z Hanoweru d. 18 Czerwca.

J. Kr. Wysokość Xże Kambridgi uda się ztąd d. 21 do Ulzen, Lüneburg i Stade, dla przeglądu zgromadzonych tam na ćwiczenia woysk. J. K. W. powroci tu d. 27 b. m.

J. Kr. M. nakazał pod d. 12 Marca r. b. połączyć w Hanowerze rozdzielone dotąd stare miasto z nowem.

Przybył tu nominowany przy naszem Dworze Poseł Francuzki, Hrabia Caux.

Ograniczna wieś Beuthe prawie cała przez pożar spaloną została.

Z Minchen d. 11 Czerwca.

Jego Cesarska Wysokość Arcyxiąże Franciszek Karol Austryiacki opuścił wczoray Nimfenburg i udał się w dalszą podroż do Tyrolu.

Słychać, iż J. Kr. W. Xże Jan Saski uda się poiutrze na kąpiele do Gastein, a J. K. W. Xiężna Amalia, iego Małżonka, bawić będzie aż do iego powrotu w Nimfenburgu.

Arcybiskup Minchiński i Freysingu wydał, niedawno list Pasterski do Duchowieństwa swey dyiecezyi, w ktorym ponawia dawnieysze rozporządzenia względem Xięży, i zaleca im, aby swoim postępowaniem i przykładnym życiem zachęcali wiernych do pobożności, bojaźni Boga i cnot.

Z Kopenhagi d. 15 Czerwca.

Jeszcze w r. 759 ułożony został plan do założenia wielkiego portu przy Hölsingerze; ale rozne nieprzewidziane przeszkody zrządziły, iż zamiast wielkiego portu, zrobiono tylko mieysce na łodzie. Gdy atoli coraz bardziey daie się czuć potrzeba istotnego portu, wrocono się zatem do dawnego planu i port z pośpiechem buduią.

W miesiącu Maju r. 1822 znaleziono w Danii o kilka mil na północ od Rotschild do 1300 sztuk dawney, dotąd nie znaney lub bardzo rzadkiey monety. Znayduie się pomiędzy nią 90 Angielskich pieniędzy Ethelreda II. Heralda i Edwarda Wyznawcy; do 360 Niemieckich trzech pierwszych Ottonow, Henrykow II. III. IV. i Konrada II. Cesarzów Niemieckich, Xiążąt Saskich i Bawarskich Hr. Alberta Namuru i 50 Duchownych Xiążąt w Niemczech, tudzież 85 Duńskich za Królów Knuda Wielkiego, Magnusa Dobrego i Svenda Estrithsen bitych. Trzy nayrzadsze sztuki pochodzą od czasów Harthkunda, a na wielu niema żadnych napisow. Sądzą, iż skarb ten podczas panowania Svend Estrithsen ukryty został, to iest przed r. 1076. Znayduie on się teraz w w Krolewskim gabinecie monet.

Od granic Tureckich d. 2 Czerwca.

Podług doniesień Gazety Powszechney z Bukaresztu, mieszkańcy Multan przeięci są wielką trwogą, ponieważ mo-

rowe powietrze codziennie daley się rozszerza. Już zbliżyło się aż o 15 godzin drogi od Bukarestu, grassuie w Jalumnizy i Bosko. Brailą mieli mieszkańcy zupełnie opuścić. — Przybyły do Bukarestu goniec z Stambułu nie przywiózł żadney nowiny. Flotta Turecka nie zbliżyła się ieszcze do Morei, ale pokazała się przed Negrepontem. Z Alexandryi ż den ieszcze żołnierz nie odpłynął. Vicekról Egipski nie zdaie się okazywać wielkiey ochoty do posiłkowania Porty.

O woyskowych poruszeniach w Grecyi Gazeta Korrespondenta Niemieckiego zawiera co następuie: Odysseusz potwierdzony w naczelnem swoim dowództwie, stoi zawsze na Negreponcie, ale nie maiąc dosyć woyska do oblężenia tamteyszey twierdzy, przestawać musi na iey zamknięciu, (spodziewa się jednak), iż grassuiące w niey choroby przymuszą ią do poddania się. Nikitas trzyma Termopile osadzone i przednie iego straże zasięgaią aż do Zeituni. Turecki Wodz naczelny w Tessalii, Derwisz Basza, nie uzupełnił ieszcze woyska swoiego, i obiecane przez Portę z Rumelii woysko ieszcze nie nadeszło. W Albanii spoczywa do tey chwili oręż. Obok niey na wschodnim brzegu odnogi Arta stoią Grecy, ale nic dotąd nie przedsięwzięli. Arta znayduie się ieszcze w mocy Turkow, ale sł bo ie broniona. Korpus Konstantego Bozaris, który także w tey okolicy st i, zd e się tylko stanowić korpus obserwacyyny. Zgoła zdaią się Grey w Pelopenesie postępować tylko obronnie, poki nie rozwiną się plany Turków i poki nie będą mieli pewności, czyli Basza Egipski należeć będzie do woyny przeciw nim. Zgoda ma bydź w Morei zupełnie przywrócona i urządzić miano kilka korpusów, które natychmiast na różne punkta udać się mogą.

Z Sztokólmu d. 8 Czerwca.

Nayiaśn: Królestwo wyiechali dziś ztąd do Schonen. W orszaku ich znayduią się między innemi pierwszy Marszałek Dworu Hr. Brahe, gabinetowy Szambelan Pułkownik Gyllenhaal, Adjutanci, Pułkownik Hierta i Hr. Lewenhaupt, &c. — Królewic Następca tronu, który iak wiadomo dowodzić będzie obozem pod Schonen, wyiechał tamże z swoią Małżonką d. 3 b. m. z Chrystianii.

Teatr Narodowy.

W Niedzielę dnia 4 Lipca 1824 r., Towarzystwo Artystów Dramatycznych ze Lwowa przybyłe, da przedstawienie Opery narodowey w 2 aktach: *Wisliczanki.*

We Wtorek d. 6, dane będzie Drama w 3 aktach z francuzkiego P. Victor: *Sierota z Genewy.* Po którym nastąpi Opera komiczna, w 1 akcie z francuzkiego PP. Dartois i Achille przez L. A. Dmuszewskiego przełożona, z muzyką Heroldа: *Handel na Zony.*

UWIADOMIENIE

Gdy po ś. p. Józefie Chmieleckim, Medycyny Doktorze, pozostało w gotowiźnie od szesnastu do dwudziestu tysięcy złotych polskich; przeto czuwaiąca nad dobrem małoletnich dzieci iego opieka chcąc wypożyczyć tę kwotę na hipotekę pewną i bezpieczną, zaprasza Osoby tychże pieniędzy potrzebować mogące, aby opatrzywszy się w prawne dokumenta z żądaniem swoiem i w celu zrobienia dogodnego dla oboiey strony układu do podpisanego Opiekuna mieszkaiącego w domu JW. Ignacego Wielogłowskiego na 2gim piętrze przy ulicy Floryańskiey pod liczbą 512 niebawnie zgłosić się raczyły.

Dan w Krakowie d. 2 Lipca 1824 r.

Paweł Czaykowski,
Prof: Uniw: Jagiel.

UWIADOMIENIE.

Wyszedł z druku *Rozbiór* pisma przez W. *Olrycha Szanieckiego* o Majoracie Margrabiów Myszkowskich wydanego. Dostać można tego Rozbioru w Księgarni Jozefa Muteckiego. Cena iednego exemplarza iest Złp. 2.

DONIESIENIA.

Wydział Dochodów Publicznych i Skarbu w Senacie Rządzącym Wolnego Niepodległego i ściśle Neutralnego Miasta Krakowa i Jego Okręgu.— Uwiadomia Publiczność, że z Rozporządzenia Senatu z dnia 7 Maja r. b. do Liczby 1587 Zyto Skarbowe w liczbie Korcy 160 garcy 25, na Wsypce w Zamku Krakowskim znayduiące się w dniu 13 Lipca r. b. w godzinach przedpołudniowych na Kleparzu przed Domem P. Szczepana Lubowieckiego przez Publiczną Licytacyą partyami po Korcy 10 za zapłatą wraz po zalicytowaniu każdey partyi srebrną grubą monetą sprzedane będzie. — Licytacya ta zacznie się od ceny nayniższey ostatniego targu Krakowskiego. — W Krakowie dnia 30 Czerwca 1824 r.

Wasserrab.
Gadomski, S. W.

W Wsi Wodna zwaney pod Trzebinią w Okręgu Wol. Miasta Krakowa leżącey, sprzedaż Galmanu 2200 Cetnarow za gotową zaraz zapłatę w Monecie srebrney Courant dnia 15 Lipca b. r. o godzinie 10 ranney odbędzie się za złożeniem kaucyi Złp. 100. — W Krakowie d. 1 Lipca 1824 roku.

Skorczyński, Kom. Sąd.

W dniu 9 Lipca r. b. 1824 o godzinie 10 ranney w Rynku Głównym M. W. Krakowa w gmachu Sukiennice zwanym, odbędzie się w drodze Exekucyi Sądowey publiczna Licytacya ruchomości, jako to: Futra, Zegaru stołowego, Szalu i Munduru. — Chęć zatym licytowania maiących, podpisany na czas i mieysce oznaczone zaprasza. — W Krakowie dnia 30 Czerwca 1824 roku.

Teodor Jaworski, Kom. Sąd.

W dniu 6 Lipca r. b. 1824 o godzinie 10 ranney na Targowisku Końskiem. w Kleparzu przy Krakowie, w drodze exekucyi Sądowey odbędzie się publiczna Licytacya pary Koni z ubiorem, oraz Wozu prostego, zaś poźniey w Rynku głównym Gmachu Sukiennic zwanym, drobnych ruchomości, iako to: Skrzyni ordynaryiney Piłki od drzewa ręczney &c. — Chęć zatym licytowania maiących w gotowiznę zaopatrzonych, podpisany Komornik na mieysce i czas oznaczony zaprasza. — W Krakowie dnia 30 Czerwca 1824 r.

T. Jaworski, Kom. Sąd.

Niżey podpisany Notaryusz do sprzedaży przez publiczną licytacyą Domu pod Zamkiem w Krakowie. w Wydziale Piasek pod N. 244 sytuowanego, do niegdy Francisźka i Jozefy Dyktarskich Małżonków należącego, Rezolucyą W. Trybunału dd. 6 Lutego 1824 N. 176 delegowany, po upadłym terminie w dniu 4 Czerwca r. b. do licytacyi Przedstanowczey, uwiadomia że licytacya Stanowcza tegoż Domu w Kancellaryi podpisanego w Ulicy S. Jana Nr. 466 w dniu 14 Lipca r. b. 1824 o godzinie 10 zrana nastąpi, zaczenaiąc pierwsze wywołanie od Summy 800 Złp. w monecie srebrney kourant. — Warunki i zbior obiaśnień każdego czasu w Kancellaryi widzieć można. — W Krakowie dnia 4 Czerwca 1824.

Olearski

Podpisana Wdowa pozostała po mężu swym ś. p. Wawrzeńcu Thurym Sztafirze Sztuki złoconey, który: Ramy i wszelkie Snycerskie Sztuki z drzewa wyrobione wyzłacał, ma honor podpisana polecić się Szanowney Publiczności iż dostawszy z Wiednia Czeladnika bardzo zdatnego do tey samey roboty złoconey, ofiaruiąc za pomierną cenę, i robotę dokładnie zrobioną oddać na sposob Wiedenski. Mieszkanie iey iest przy Ulicy Szewskiey w Kamienicy Pana Zagórskiego pod L. 351 na drugim piętrze od Ulice okna. — W Krakowie d. 22 Czerwca 1824 r.

Agneszka Thurowa.